

## UTILIZAREA SI ÎNGRIJIREA PAJISTILOR

biol. Veronica Sarateanu

Fascicula nr. 03.01. iulie, 2005

### INTRODUCERE

Cultura pajistilor si a plantelor furajere reprezinta veriga de legatura în relatia planta-animal, întrucât plantele necesita anumite conditii de sol si clima si, pe de alta parte, trebuie sa produca un furaj de o anumita calitate pentru hrana animalelor. Furajele necesare, de când omul a domesticit animalele, se produc pe doua cai si anume: în pajisti si în teren arabil. În prezentul material ne vom ocupa de pajistile permanente care s-au instalat spontan. Acestea se mentin într-o conditie favorabila doar datorita actiunii omului si a animalelor sale.

În functie de modul de utilizare pajistile se împart în **pasuni** si **fânețe**.

### IMPORTANTA PAJISTILOR PERMANENTE

Importanta pajistilor se datoreaza faptului ca:

- sunt o sursa de hrana pentru animalele domestice în România exista aproape 5 milioane ha de pajisti.
- sunt habitat si sursa de hrana pentru animalele salbatice (în pajisti traiesc numeroase vietuitoare – microorganisme, insecte, reptile, pasari, mamifere);
- sunt un mijloc eficace de prevenire si combatere a eroziunii. Pamântul acoperit cu iarba are o capacitate mult mai mare de a retine apa fata de solul fara vegetatie;
- sunt un mijloc de îmbunatatire a structurii si fertilitatii solului.

### LUCRARI DE ÎMBUNATATIRE A PAJISTILOR

#### **Înlaturarea excesului de apa**

Excesul de umiditate se creeaza conditii nefavorabile dezvoltarii plantelor valoroase, înrautâtind regimul de aer din sol, fapt care face ca aceste soluri sa fie mai reci cu aproximativ 5 °C, lucru deosebit de important mai ales primavara, când din pricina acestui lucru se întârzie pornirea în vegetatie. De asemenea, din punct de vedere al zooigienei, solurile umede sunt necorespunzatoare, deoarece sunt favorabile înmulțirii parazitilor, care duc la scaderi ale productiei animale.

Eliminarea excesului de umiditate se realizeaza prin urmatoarele metode:

- *desecarea prin canale deschise* – se face în functie de gradul de umiditate, configuratia si tipul terenului. Aceste canale sunt legate între ele prin canale colectoare, perpendiculare pe curbele de nivel.
- *desecarea prin drenuri* – consta în instalarea drenurilor la 1-1,5 m adâncime, distantate între ele la 10-50 m, în functie de natura solului si de cantitatea de umiditate în exces.

### CUPRINS:

#### INTRODUCERE 1

#### IMPORTANTA PAJISTILOR PERMANENTE 1

#### LUCRARI DE ÎMBUNATATIRE A PAJISTILOR 1

ÎNLATURAREA EXCESULUI  
DE APA 1  
APLICAREA  
ÎNGRASAMINTELOR PE  
PAJISTI 2  
ÎNGRASAMINTELE  
CHIMICE 2  
ÎNGRASAMINTELE  
ORGANICE 3  
SUPRAÎNSAMÂNTAREA  
PAJISTILOR 3  
AUTOÎNSAMÂNTAREA  
PAJISTILOR 4  
ALTE LUCRARI DE  
ÎNGRIJIRE 4

#### SISTEME DE PASUNAT 4

**Pajistile permanente au pe lângă rolul de sursa de hrana pentru animalele domestice erbivore si multe roluri ecologice importante.**

**Excesul de umiditate are efecte negative asupra plantelor cu valoare furajera ridicata, întârzie pornirea în vegetatie primavara, favorizeaza înmulțirea unor paraziti**

**Aplicarea îngrasamintelor pe pajisti asigura sporuri de productie si cresterea calitatii furajului.**

**Pentru stabilirea dozelor corecte de îngrasaminte trebuie facuta analiza solului de catre un specialist.**

**Azotul aplicat primavara este folosit mai eficient de plante.**

**Fosforul se aplica toamna, la 2-4 ani, în functie de sol.**

**Potasiul se aplica pe pajiste la 2-4 ani.**

- *desecarea prin puturi absorbante* – este o metoda veche si se executa în cazul unor depresiuni mai mici, unde nu se pot sapa canale. Acestea sunt gropi care trebuie sa strabata primul strat impermeabil. Puturile se fac în locurile mai joase din teren si se umplu cu pietre, pentru a nu periclita integritatea animalelor;
- *desecarea biologica* – se foloseste în pajistile care au apa freatica aproape de suprafata. Desecarea se poate face cu ajutorul unor arbori mari consumatori de apa, ca salcia si plopul, care se planteaza astfel încât sa delimiteze tarlalele de pasunat, putând fi folositi vara ca umbrare. Metoda necesita timp, în sensul ca este nevoie de câtiva ani pentru cresterea arborilor. Exista si o serie de ierburi care pot fi folosite la desecarea biologica, cum este ierbaluta (*Phalaris arundinacea*), care poate asigura si o productie mare de fân de calitate buna.

De asemenea, putem întâlni de multe ori si deficitul de apa, iar cea mai eficienta metoda de completare a deficitului de umiditate este **irigarea**.

### **Aplicarea îngrasamintelor pe pajisti**

Una din cauzele productiilor scazute ale pajistii este saracirea solului în elemente nutritive, care sunt extrase cu fiecare recolta, fara a fi înlocuite. Exista suprafete foarte mari pe care nu au fost aplicate îngrasaminte de zeci de ani. De aceea, cea mai importanta masura de îmbunatatire a productiei pajistilor este aplicarea îngrasamintelor.

Particularitati ale aplicarii îngrasamintelor pe pajisti:

- pentru stabilirea corecta a dozelor de îngrasaminte este necesara analiza chimica a solului (reactie, aprovizionare în elemente nutritive – azot, fosfor, potasiu) într-un laborator de specialitate;
- se pot folosi simultan toate tipurile de îngrasaminte (organice si chimice);
- posibilitatea folosirii unor doze masive (nu excesive) de îngrasaminte, în special a celor cu azot, are rol în sporirea productiei;
- îngrasamintele se aplica periodic;
- îngrasamintele se aplica la suprafata solului, ele nu pot fi încorporate decât prin grapare;
- îngrasamintele se pot aplica în orice perioada a anului - iarna, primavara, vara sau toamna (în sezonul de vegetatie se aplica dupa pasunat sau cosit);
- o fertilizare echilibrata îmbunatateste calitatea furajului obtinut.

### **Îngrasamintele chimice**

În aplicarea **azotului**, trebuie considerate câteva aspecte si anume:

- Epoca de aplicare a îngrasamintelor cu azot este diferita, considerându-se ca azotul aplicat primavara este mai eficient folosit, deci are o influenta mai mare asupra productiei decât daca este aplicat toamna sau vara.
- Efectul remanent al azotului este redus.
- Forma îngrasamântului cu azot aplicat pajistilor trebuie sa fie în functie de reactia solului.

**Fosforul** este necesar atât plantelor cât si animalelor, el având rol important la sinteza proteinelor si nu numai. Îngrasamintele cu fosfor se aplica toamna, deoarece au solubilitate mai scazuta; din aceasta cauza, ele nu sunt spalate în decursul iernii. Acest lucru face ca remanenta lor sa fie mai mare, fapt pentru care fosforul se aplica o data la 2-4 ani.

**Potasiul** are rol important în viata plantelor, participând la formarea clorofilei, a glucidelor, favorizând absorbtia apei, sporind rezistenta plantelor la iernare si la anumite boli. Pe solurile normal aprovizionate este necesara aplicarea potasiului în doze de 40-60 kg K<sub>2</sub>O, aplicate la 2-4 ani. Pe pajistile foarte productive, potasiul se aplica anual.

## Îngrasamintele organice

Folosirea **gunoiului de grajd** pe pasuni reprezinta una dintre cele mai importante masuri de sporire a productiei si îmbunatatire a compozitiei floristice. Gunoiul de grajd este un îngrasamânt organic complet, care îmbogătește solul.

Sunt indicate dozele mai mici, care dau sporuri mari, putându-se fertiliza anual suprafete mari, ceea ce face ca sporul total de productie sa fie mult mai mare. Cantitatea administrata este în functie de compozitia floristica a pajistilor, stadiul de degradare a acestora, de cantitatea de gunoi de grajd disponibila.

În general, se recomanda doze de 20-60 t/ha. Durata de remanenta a gunoiului este de 4-5 ani, în functie de doza aplicata, calitatea îngrasamântului, compozitia floristica a pajistii. Sporurile cele mai mari de recolta se obtin în anul I, spor ce scade treptat de la un an la altul.

**Mustul de grajd** este un îngrasamânt organic lichid util si eficace pentru fertilizarea pajistilor. Se aplica usor pe pajisti, se infiltreaza repede, ceea ce face ca elementele nutritive sa fie imediat valorificate. Doza optima de administrare este de 150-200 hl/ha. Când se administreaza mustul, trebuie sa se fertilizeze si cu 150-200 kg superfosfat/ha. Perioada de administrare este primavara devreme, la topirea zapezii.

**Tulbureala de grajd** este un îngrasamânt semilichid, fiind un amestec dintre dejectiile animale solide si apa în diferite proportii. Se prepara acolo unde sunt bazine betonate si exista în apropiere o sursa de apa. Înainte de aplicare se lasa la fermentat minim 35-45 zile. Înainte de administrare trebuie sa se fertilizeze cu 200-300 kg/ha superfosfat. Doza de administrare este de 150-200 hl/ha si de 2-3 ori mai mare în cazul pajistilor degradate sau când proportia de apa este mai mare. Se aplica primavara devreme.

**Târlirea** reprezinta mijlocul cel mai simplu si mai economic de sporire a productiei si de îmbunatatire a compozitiei floristice a pajistilor si consta din a lasa animalele sa înnopteze, de mai multe ori, pe o anumita portiune de pajiste.

Mentinerea animalelor pe târla se realizeaza cu ajutorul unor garduri mobile numite porti de târlire (sau tarcuri). Acestea au 3-4 m lungime, 1,5 înaltime, fiind prevazute cu 4 bare orizontale si sipci oblice pentru asigurarea rezistentei. Cum aceste porti de târlire traditionale sunt greu de manevrat si montat, ele se pot înlocui cu plase de sârma si tevi metalice, care sunt mai usoare, deci mai lesne de manevrat si instalat sau cu un gard electric.

Suprafata târlei se calculeaza în functie de numarul, specia de animale si calitatea pajistii (vezi tabelul de mai jos). Fertilizarea prin târlire este importanta, mai ales pe pajistile de deal si munte, unde fertilizarea prin alte metode este dificila si neeconomica. Din punct de vedere economic, aceasta metoda de fertilizare este ieftina, singura cheltuiala fiind legata de portile de târlire.

## Supraînsamântarea pajistilor

Deseori, din cauza folosirii sau întretinerii necorespunzatoare, apar pe pajiste goluri sau zone cu o compozitie floristica neadecvata. Pentru completarea acestor goluri, sau înmultirea plantelor valoroase, trebuie practicata supraînsamântarea cu specii valoroase, corespunzatoare conditiilor pajistii în cauza.

Supraînsamântarea nu se poate executa decât în urma unei mobilizari superficiale a solului, care se executa cu utilaje sau unelte corespunzatoare.

**Gunoiul de grajd e un îngrasamânt complet, pentru sol. Durata de remanenta este de 4-5 ani.**

**Înainte de fertilizarea cu must de grajd sau tulbureala de grajd trebuie sa se aplice superfosfat.**

**Târlirea e mijlocul cel mai simplu si economic de sporire a productiei si îmbunatatire a pajistilor. Se face prin lasarea animalelor sa înnopteze, de mai multe ori, pe o anumita suprafata de pajiste.**

**Tabelul 1**  
**Suprafata ocupata de animale si numarul de nopti de târla**

| Specia de animale | Suprafata pentru un animal (m²) | Numarul de nopti |               |                   |
|-------------------|---------------------------------|------------------|---------------|-------------------|
|                   |                                 | pajisti bune     | pajisti medii | pajisti degradate |
| bovine            | 2-3                             | 1-2              | 3-4           | 5-6               |
| ovine             | 1-2                             | 1-2              | 3-4           | 5-6               |

**Supraînsământarea este necesara pe pajistile cu goluri sau cu portiuni îmburuienate.**

**Autoînsământarea trebuie executata obligatoriu pe toate pajistile la 4-6 ani.**

**Dupa iesirea animalelor de pe o suprafata de pasune este obligatorie împrastierea dejectiilor solide si cosirea resturilor neconsumate.**

**Pasunatul are avantaje numeroase fata de alte metode de furajare a animalelor.**

**Pasunatul rational asigura si mentinerea calitatii si productivitatii pasunii.**

Aceasta operatie este bine sa se execute primavara. Supraînsământarea se poate executa si în timpul târlirii. Lucrarea este obligatorie dupa alte lucrari cum sunt: curatirea, nivelarea, îndepartarea vegetatiei lemnoase, distrugerea musuroaielor.

### **Autoînsământarea pajistilor**

Este o lucrare obligatorie si trebuie aplicata pe toate tipurile de pajisti. Aceasta este necesara pentru a asigura seminte care prin încoltire sa poata înlocui plantele ce mor. Autoînsământarea se realizeaza prin sistemul de rotatie a pajistilor, care o data la 4-6 ani (functie de vivacitatea plantelor) se cosesc, dupa ce speciile dominante au format seminte. Prin cosire se lovesc plantele si astfel se scutura semintele. De asemenea, prin uscarea lor pe sol, se scutura semintele existente, asigurându-se astfel rezerva necesara de seminte.

### **Alte lucrari de îngrijire**

**Împrastierea dejectiilor pe pasune** - Dupa trecerea animalelor, ramân o serie de dejectii solide. Importanta acestora este mare pe pajistile unde nu se aplica fertilizarea sau pe acelea situate în zone cu precipitatii bogate, care fac ca o serie de elemente nutritive sa fie spalate. Un alt neajuns este si faptul ca dejectiile sunt focare de infectii. De aceea, dupa fiecare perioada de pasunat, dejectiile solide trebuiesc împrastiate. Astfel, ele vor contribui la îmbunatatirea pajistii.

**Cosirea resturilor neconsumate** - Dupa ce animalele au fost scoase de pe pasune, ramân o serie de plante neconsumate. Aceste plante sunt cele ocolite de animale. Daca ramân pe pajiste, ele vor forma seminte care vor asigura înmultirea lor. De aceea, ele trebuie îndepartate prin cosire. Operatia este obligatorie dupa fiecare perioada de pasunat.

## **SISTEME DE PASUNAT**

Avantajele pasunatului:

- iarba folosita prin pasunat reprezinta cel mai ieftin furaj;
- pasunea ofera un furaj succulent, usor digestibil, cu gust si miros placut, ceea ce face sa fie consumat cu placere de animale;
- iarba este bogata în substante nutritive si saruri usor asimilabile;
- prin miscare în aer liber, sub actiunea razelor soarelui, corpul animalelor se dezvolta armonios, animalele devin mai productive si dau urmasi mai vigurosi.

**Pasunatul liber** este sistemul practicat din cele mai vechi timpuri. Conform acestuia animalele sunt lasate libere sa pască pe pasune din primavara pâna în toamna. Grija ciobanilor este doar sa duca animalele la adapă, de a le mulge si de a veghea ca ele sa nu se raneasca sau rataiasca.

**Pasunatul rational** are ca principiu împartirea pasunii în tarlale. Astfel are loc limitarea timpului cât animalele stau pe o tarla, asociat cu asigurarea refacerii plantelor o perioada de timp, pâna când animalele vor reveni pe tarla.

Cele mai importante avantaje ale pasunatului rational sunt:

- limitarea timpului petrecut de animale pe o anumita suprafata;
- sporeste productia pasunilor, deoarece plantele au timp pentru refacere;
- ciclurile de pasunat determina uniformizarea productiei în perioada de vegetatie;
- se limiteaza pasunatul selectiv, deoarece animalele sunt obligate sa consume toate speciile, atât cele valoroase, cât si cele nevaloroase, ceea ce face ca procentul de buruieni sa se reduca;

- se foloseste uniform întreaga suprafata de pasunat, nemaexistând suprafete subpasunate sau suprapasunate;
- sporeste gradul de consumabilitate al plantelor;
- se pot aplica lucrari de îmbunatatire a pajistilor, fertilizare, irigare etc.;
- pentru ca animalele nu stationeaza pe acelasi loc, nu se declanseaza eroziunea solului;
- se obtin productii animaliere mai mari (lapte, carne), prin faptul ca animalele au la dispozitie tot timpul furaj în cantitatea si de calitatea corespunzatoare;
- se previne îmbolnavirea animalelor de parazitoze, pentru ca în intervalul de timp cât animalele lipsesc de pe tarla, ouale si larvele parazitilor sunt omorâte de actiunea razelor solare;
- are loc posibilitatea gruparii animalelor pe categorii omogene, ceea ce prezinta mari avantaje din punct de vedere tehnic, economic si organizatoric.

Pasunatul propriu-zis dureaza 6-11 ore zilnic si, în mod normal, se desfasoara în doua perioade majore, dupa rasaritul soarelui si înainte de amurg. Timpul cât dureaza pasunatul depinde de administrarea sau nu a furajelor concentrate si de abundenta ierbii.

**Momentul optim de începere a pasunatului** este atunci când solul s-a zvântat si plantele au ajuns la înaltimea de 10-15 cm pe pajistile alcatuite din plante marunte, 15-20 cm în zonele cu ploi abundente si plante de talie înalta, 20-30 cm pe pajistile cultivate. Cum un ciclu de pasunat în primavara dureaza 25-30 zile, pe unele tarlale aceasta faza va fi depasita. De aceea, este obligatoriu ca în primul ciclu de pasunat 2-3 tarlale sa se coseasca, urmând a fi pasunate în urmatoarele cicluri.

**Frecventa pasunatului** este unul din cele mai importante elemente ale unui pasunat rational. Aceasta depinde de durata de regenerare a plantelor de pe pasune. Productia pasunilor este data de numarul de recolte din timpul unui sezon, iar talia plantelor pasunate si înaltimea ierbii ramase influenteaza mult productia. Pe masura maririi frecventei pasunatului se reduce productia. Speciile cu talie joasa, adaptate pentru pasunat, um sunt:

- raigrasul englez (*Lolium perenne*);
- firuta (*Poa pratensis*);
- paiusul rosu (*Festuca rubra*);
- trifoiul alb (*Trifolium repens*);
- trifoiul marunt (*Medicago lupulina*);
- ghizdeiul (*Lotus corniculatus*) s.a.

Aceste specii au un numar mare de frunze bazale si lastari asternuti pe sol, suporta un pasunat repetat fara ca productia sa scada prea mult si aceasta datorita capacitatii lor mari de refacere. Dar si la aceste plante pasunatul excesiv determina scaderea productiei.

Exista doua modalitatii de **deplasare a animalelor pe tarla**:

- când animalele sunt lasate libere pe tarla;
- când se limiteaza suprafata de deplasare cu gard electric, astfel încât animalele înaintea treptat, pe masura ce consuma iarba.

Aceasta metoda duce la cresterea gradului de consumabilitate a ierbii si la evitarea batatoririi solului.

Ultimul pasunat se face cu 20-30 zile înainte de îngheturile permanente. Astfel, plantele pot sa suporte înghetul si sa porneasca primavara devreme în vegetatie.

Lasarea animalelor pe pasune tot timpul anului, cum se întâmpla frecvent, este contraindicata si constituie una din cauzele majore ale degradării pasunilor.

**Când începe pasunatul, 2-3 tarlale se cosesc pentru a se evita îmbatrânirea ierbii, dar în urmatoarele cicluri vor fi pasunate.**

**Frecventa pasunatului pe o suprafata este determinata de durata de refacere a plantelor de pe pasune.**

**Pasunatul trebuie sa înceteze cu 20-30 zile înaintea îngheturilor permanente.**

Pentru organizarea corecta a pasunatului trebuie cunoscuta capacitatea de pasunat si numarul de tarlale în care se împarte pajistea pentru a exploata eficient iarba de pe aceasta.

**Capacitatea de pasunat** defineste numarul de animale care pot fi hranite un sezon întreg de pe o suprafata de pajiste la care se cunoaste productia<sup>1</sup>.

$$Cp = \frac{Pr}{N} \quad \text{unde:}$$

**Cp** – capacitatea de pasunat;

**Pr** – productia reala;

**N** – necesarul de masa verde pentru 1 UVM în intervalul de pasunat dintr-un an.

**Numarul de tarlale** în care se împarte pasunea este determinat de durata de regenerare a plantelor, care poate fi cuprinsa între 25-50 zile, în functie de zona si durata de pasunat pe o tarla, care este 3-6 zile. Este indicat ca numarul de tarlale sa fie între 8 si 12.

$$\text{Nr. tarlale} = \frac{\text{durata regenerarii plantelor} + \text{durata de pasunat pe o tarla}}{\text{durata de pasunat pe o tarla}}$$

Distanța fata de sursa de apa nu trebuie sa fie mai mare de 2 km la ses si 0,7 km pe terenuri accidentate

În zonele cu precipitatii putine, o pasune se reface dupa 30-40 zile, iar în cele cu precipitatii corespunzatoare dupa 25-35 zile. Exista diferente si între durata refacerii vegetatiei dupa primul ciclu de exploatare si dupa urmatoarele. Daca dupa primul ciclu de exploatare pasunea se reface dupa 30 zile dupa celelalte durata de refacere este mai lunga, de 35-40 zile.

Cu cât perioada de regenerare a plantelor este mai scurta, cu atât durata ciclului de pasunat este mai mica si ca atare o tarla poate fi pasunata de mai multe ori.

**Forma tarlalelor** este data de configuratia terenului, curbe de nivel, delimitari naturale (râuri, vai, arbori etc.), sursa de apa; în zonele de ses, forma tarlalelor este de obicei dreptunghiulara. Tarlalele trebuie delimitate astfel încât iesirea la drumurile de acces sa se faca fara trecerea pe alte parcele. Delimitarea tarlalelor se face cu garduri fixe sau garduri electrice.

**Distanța fata de sursa de apa**, pe un teren accidentat, nu trebuie sa fie mai mare de 0,7 km, iar pe un teren plan - maxim 2 km. Daca nu se îndeplinesc aceste conditii, este indicat sa se înfiinteze noi surse de apa. Distanța mare fata de sursa de apa scade randamentul de convertire al furajului si eficienta economica a acestuia.

**Tabelul 2**

**Model de rotatie a pasunii pe 4 ani**

| Tarla<br>Anul | Regim de folosire |     |     |     |     |     |     |     |     |
|---------------|-------------------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
|               | 1                 | 2   | 3   | 4   | 5   | 6   | 7   | 8   | 9   |
| I             | P                 | P   | P   | P   | P   | P   | C+P | C+P | C+P |
| II            | C+P               | C+P | C+P | P   | P   | P   | P   | P   | P   |
| III           | P                 | P   | P   | C+P | C+P | C+P | P   | P   | P   |
| IV            | P                 | P   | P   | P   | P   | P   | C+P | C+P | C+P |

P – pasunat; C+P – cosit + pasunat (exploatare mixta).

<sup>1</sup> Productia unei pajisti uniforme poate fi aflata prin recoltarea ierbii de pe un metru patrat din câteva puncte ale pajistii, cântarirea ierbii recoltate si calcularea mediei aritmetice, apoi se raporteaza la hectar. Se fac cosiri repetate care simuleaza ciclurile de pasunat. Numarul de recolte dintr-un an se însumeaza si rezulta productia anuala.

### Explicatia unor termeni folositi în fascicula

|                                      |                                                                                                                                         |
|--------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>drenuri</b>                       | tuburi din argila, piatra, beton sau lemn care se introduc în pamânt, distantat între ele si se folosesc la eliminarea excesului de apa |
| <b>remanenta<br/>îngrasamintelor</b> | durata de actiune a îngrasamintelor, cele cu remanenta mare au actiune mai îndelungata                                                  |
| <b>clorofila</b>                     | substanta din plantele verzi care capteaza lumina soarelui si o transforma în energie chimica                                           |
| <b>compozitie<br/>floristica</b>     | speciile de plante care alcatuiesc pajistea                                                                                             |
| <b>must de grajd</b>                 | lichidul care se scurge din platformele de gunoi si care poate fi colectat în bazine speciale                                           |
| <b>dejectii solide</b>               | balegar                                                                                                                                 |
| <b>gard electric</b>                 | garduri cu sârma care pot utiliza o sursa de curent de joasa tensiune                                                                   |

### CHESTIONAR

- Utilizati o suprafata de pajiste permanenta (izlaz) pentru a hrani animalele?  
☐ des    ☐ ocazional    ☐ rar
- Ati facut lucrari de îmbunatatire a regimului hidric pe pajiste?  
☐ da    ☐ nu
- Faceti lucrari de fertilizare pe pajisti?  
☐ da    ☐ nu
- Daca da, ati stabilit doza de îngrasaminte în urma analizei solului?  
☐ da    ☐ nu
- În cazul în care fertilizati, ce fel de îngrasaminte folositi?  
☐ chimice    ☐ organice    ☐ chimice si organice
- Când aplicati azotul pe pajiste?  
☐ primavara    ☐ vara    ☐ toamna    ☐ dupa fiecare ciclu de pasunat
- Cum aplicati gunoiul de grajd pe pajiste?  
☐ fermentat    ☐ partial fermentat    ☐ nefermentat
- Sunteti interesat sa folositi târlirea ca metoda de fertilizare a pajistii?  
☐ da    ☐ nu
- Cum considerati cheltuielile necesare pentru aplicarea târlirii?  
☐ mari    ☐ mijlocii    ☐ mici
- Ati realizat supraînsamântarea pe pasunea utilizata?  
☐ da    ☐ nu
- Ati facilitat autoînsamântarea pe pajistea utilizata de dvs.?  
☐ da    ☐ nu
- La încheierea unui ciclu de pasunat ati împrastiat dejectiile de pe pasune?  
☐ da    ☐ nu
- La încheierea unui ciclu de pasunat cositi plantele neconsumate?  
☐ da    ☐ nu
- Ce sistem de pasunat folositi?  
☐ pasunat rational    ☐ pasunat liber
- Respectati cu strictete momentul începerii pasunatului?  
☐ da    ☐ nu    ☐ nu întotdeauna

Motivati.....  
.....

- Respectati momentul încheierii pasunatului?  
☐ da    ☐ nu    ☐ nu întotdeauna

Motivati  
.....  
.....

**Nu este necesar sa  
va scrieti numele.**

**Daca aveti întrebări  
referitoare la pasune  
si pasunat sau daca  
doriti mai multe  
amanunte referitoare  
la acest subiect, va  
rugam sa le  
transmiteti pe adresa  
Centrului de  
Consiliere împreuna  
cu adresa la care  
doriti raspunsurile.**

**Decupati si  
completati  
chestionarul si  
trimiteti-l pe adresa  
Centrului de  
Consiliere.**

**Noi va ajutam sa  
deveniti ...mai buni**

Alte surse bibliografice recomandate:

**Alexandru MOISUC si Dragan ĐUKIC**, *Cultura plantelor furajere*,  
Editura Orizonturi Universitare, Timisoara, 2002.

Material elaborat de catre :

Biolog drd. Veronica Sarateanu – asistent la Disciplina Cultura Pajistilor si a Plantelor Furajere a Facultatii de Agricultura - Universitatea de Stiinte Agricole si Medicina Veterinara a Banatului din Timisoara, consultant al Unitatii de Extensie.

**Adresa si contact:**

Centrul de Consiliere - Unitate de Extensie

USAMVB Timisoara - 300645, Calea Aradului nr. 119. Timis

Tel/fax: 0256 277127

WEB: [www.unitate-extensie.org.ro](http://www.unitate-extensie.org.ro)

E-mail: [v.sarateanu@unitate-extensie.org.ro](mailto:v.sarateanu@unitate-extensie.org.ro)

Material promovat prin proiectul *Extensie Participativa* – Proiect finantat de catre Unitatea de Management a Proiectelor din cadrul Ministerului Agriculturii si Dezvoltarii Rurale si Banca Mondiala, prin proiectul *Sprijinirea Serviciilor din Agricultura*



**UNIVERSITATEA DE STIINTE AGRICOLE  
SI MEDICINA VETERINARA A  
BANATULUI**



**CENTRUL DE CONSILIERE - UNITATE  
DE EXTENSIE**

Centrul de Consiliere - Unitate de Extensie este o asociatie nonprofit înfiintata pe lângă Universitatea de Stiinte Agricole si Medicina Veterinara a Banatului din Timisoara care are ca scop extensia, respectiv transmiterea rezultatelor cercetarii stiintifice catre societate, cu scopul dezvoltarii acesteia.

© 2005 Toate drepturile rezervate Asociatiei Centru de Consiliere - Unitate de Extensie.

Materialul se distribuie gratuit si se poate multiplica, copia sau distribui doar în baza unui acord scris cu Unitatea de Extensie.